

PARTIZANSKA KNJIGA

Edicija
Tekstopolis
Knjiga 47

PARTIZANSKA KNJIGA

Copyright © Miroslav Ćurčić, 2021.

© za srpsko izdanje Partizanska knjiga, 2021.

Urednica
Dunja Ilić

Miroslav Ćurčić

**U Klivlendu je sve
po starom**

Kikinda, 2021.

1.

Avion je ubrzavao; putnici su ćutali i gledali ispred sebe. Hana Saher takođe je ćutala. Svi su ćuli promenu u zvuku rada motora. Lica su im podrhtavala, a ruke bile oslonjene na rukohvate stolica. Kroz prozor su se mogla videti svetla raznobojnih reflektora postavljenih duž aerodromskog asfalta. Brzo su promicala; ųuto, plavo, crveno, opet plavo. Kada su se toćkovi odvojili od piste, palo joj je na pamet da sada više nema predomišljanja. Dok se letelica naglo uspinjala, nevidljiva sila ju je pritiskala za sedište. Iako je zvuk rolanja toćkova prestao, buka koju je pravio mlazni pogon bila je i dalje velika. Sa stegnutim ramenima i blagim grćem u vratu, zurila je nekoliko redova ispred sebe, u pomoćno sedište na kome je sedela stjuardesa. Takođe privezana pojaseom, doterana, sa savršenom punđom koja je izvirivala ispod plave kape, bila je slika reda i sigurnosti. Delovala je mirno, kao da se u tom trenutku ništa bitno nije dešavalo. Šarena svilena marama sa logoom avio-kompanije bila joj je vezana oko vrata. U momentu u kom se letelica borila sa silom zemljine teųe, Hana je osetila prvo dodir znojavog dlana, a zatim i stisak ruke muškarca koji je sedeo pored nje, do prozora. Ne pomerajući glavu, iskosivši pogled, pokušavala je da ga bolje vidi. Oko oćiju, koųa mu je bila namreškana od silno zatvorenih oćiju. Nije htela da privlaći paųnju i pustila je da joj steųe ruku. Što je visina bila veća, on ju je sve snaųnije pritiskao, skoro do granice bola. Ćula ga je kako mumla.

„Nije mi dobro, povratiću.“

Ćutala je u iščekivanju trenutka kada će njegov pritisak popustiti.

„Plašim se“, govorio je sebi u bradu.

Iako se avion ispravio na nebu, zujanje u ušima je postajalo sve glasnije. Muškarac je napokon povukao svoju šaku ostavivši vidljiv, vlažan trag na Haninoj koži.

„Izvinjavam se“, tiho je rekao.

Povukla je ruku u krilo. Nenapadno je okrenula glavu prema tinejdžeru koji je sedeo sa njene leve strane. U ušima su mu bile slušalice iz kojih se čula nekakva opskurna muzika sa upadljivim režanjem gitare i agresivnim vrištanjem. Nalazio se u transu uživanja, usnama prateći glas pevača. S druge strane, stranac ju je ponovo dotaknuo. Rekao je da se zove Baltazar. Klimnula je s ozbiljnim izrazom na licu, ne progovarajući. Nekome sa strane bi izgledalo kao da se ljuti, ali, u stvari, verovatno je jedino ona od svih u avionu istinski mogla da razume njegovo ponašanje. Kao psiholog, doktorirala je na strahu i njegovom ublažavanju. Zastupala je uverenje da je strah koristan.

„U ljudskoj prirodi je da se plašimo. Naš strah je razlog što smo preživeli kao vrsta“, rekla je naglas,

otkopčavajući sigurnosni pojas. Kroz prozorsko okno videla su se tačkasta svetla grada koji su napuštali. Izgledala su kao žeravica prosuta u noći.

Ideja o ovom putovanju potekla je od Marte Saher, njene majke. U prvom trenutku, majčin plan da zajedno putuju u Beograd nije je privlačio. Ignorirala je njenu iznenadnu želju, taj neočekivani talas nostalgije, za gradom iz kojeg je došla pre mnogo godina. Nadala se da će je to proći. Kada je Marta počela da insistira, Hana se trudila da ne viče. Blago naglašavajući reči jasno joj je dala do znanja da je ni Srbija ni Balkan ne zanimaju. Marta se tada smeškala, kao da uživa u njenom već mnogo puta viđenom batrganju.

„Ja ne znam šta je tebi u glavi, ali mene tvoj Beograd ne interesuje. Prestani već jednom da me živciraš i planiraš moje slobodno vreme. Briga me za tvoje duhove iz prošlosti. Ti ne shvataš da i ja imam svoje obaveze.“

„Hana, dušo, što si tako nervozna?“

„Ako ti je bila želja da me iznerviraš, uspela si.“

Na kraju je na put ipak pošla. Dogodile su se stvari koje su je naterale da promeni odluku. Majku, koja je sve organizovala, sada ostavlja u bolnici. Svakom može

da se desi moždani udar, pomislila je pre neki dan, dok je na pauzi pila kafu u Starbaksu. *Ali na kraju je sve ispalo po njenom, iako znam da sama nije mogla da isplanira ovakav scenario. Takve stvari se jednostavno dešavaju, ubeđivala je sebe.*

To jutro, uoči polaska, obavila je nekoliko telefonskih razgovora. Jedan je bio sa Martinom jedinom živom prijateljicom, vremešnom ženom sugestivnog nastupa. Bile su komšinice i često su se družile.

„To je bila njena želja i dobro je što si odlučila da ideš. U poslednje vreme je stalno pričala o tome. Ako ne odeš, kad-tad će ti biti žao zbog toga. Znam da si vezana za majku, ali tvoje prisustvo ovde ništa joj ne može pomoći. Gledaj na to kao da si je ostavila da spava. Marta je jaka žena. Sačekaće te ona da se vratiš. Obećavam.“

Hani je bila simpatična ta starica i shvatala je njenu želju da relaksira stvari, a opet, neki glas iz dubine razuma govorio joj je da su ti argumenti čista glupost. „Spavati“, kakva reč za nešto što se zove polukoma, ukoliko koma i može da bude polovična. Kada je dan ranije, nakon susreta sa lekarom, ostala sama pored Martinog kreveta, po prvi put je osetila nemoć. Posmatrala je mršavu i sedu staricu, bez proteze i sa upalom vilicom. Kao da se smanjila. Do tada uopšte nije primećivala koliko je njena majka stvarno ostarila. A sada je izgledalo kao da i ne diše. Uplašila se kada je

shvatila da to uskoro može postati realnost. Na trenutak je stajala nepomično. Potom je prinela prst njenim blago razmaknutim usnama. Dašak vazduha jedva da se mogao osetiti. Imala je sve manje nade u to da bi neko čudo moglo da se desi pa da Marta ponovo ustane. Život za njenu majku nikada više neće biti kao pre.

U tom trenutku je odlučila da krene na put. Odmah je osetila olakšanje. Rešila je da na to gleda kao na neku vrstu odmora od stvarnosti. Kao kada čovek zaustavi neku dramu na televiziji, koju će reprizirati sutra ujutru, i ode na spavanje. Iz bolnice je požurila kući da se spakuje.

Retko ju je zvala *mama*. Marta je oduvek dozvoljavala da je ćerka oslovljava imenom. Bila je vidno starija od majki njenih vršnjakinja i imala je pomeren prag tolerancije, kao i svaki roditelj koji kasno dobije prvo dete. Hana je svesna da je sada i sama u godinama koje je Marta imala kada ju je rodila. Iako je još uvek izgledala mladoliko, osećala je nagrizenje vremena po sitnicama koje je za sada jedino ona primećivala. Godine i strah od starosti su njena slaba tačka, njen strah od letenja. Na sreću, uvek prepozna zamku koju joj mozak postavlja. Kao psiholog, zna da izađe iz takve situacije. Poznati su joj svi mikro trikovi samopomoći. Evo, čim se vrati, ošišaće se na kratko i ofarbati kosu u plavo. Slično kao žena koja je radila na prijemu kofera noćas na čikaškom aerodromu. Kada je pročitala njeno ime, pogledala ju je pravo u oči:

„Hana Saher?“

„Da.“

„Ličite na Kejt Vinslet.“

„Često mi to kažu.“

Službenica je imala teget uniformu, tamnu kožu, krupnu glavu i rošavo, mesnato lice. Plava jež frizura činila ju je simpatičnom osobom. Nikada joj neće biti jasno zašto žutu boju kose svi odreda nazivaju plavom.

Udarci točkova kolica sa posluženjem o ivice sedišta trgle su je iz razmišljanja i naterale je da se vrati u realnost. S uvežbanim osmesima, stjuardese su nabrajale svoje ponude. Putnik do nje, na kog je u međuvremenu prestala da obraća pažnju, ponovo je progovorio.

„Preživismo poletanje. Najviše avionskih nesreća se dešava pri poletanju i sletanju. Sada bi mi dobro došao jedan viski.“

„Mnogo više ljudi umre od raka ili srčanog udara“, uzvratila je.

„Izvinite ako sam dosadan, ali sigurno ste приметили da ja imam fobiju od letenja.“

„Šalim se. Sve je u redu. Niste jedini koji se boji putovanja avionom.“

„Dokle idete, ako nije tajna?“

„Frankfurt, pa Beograd.“

„Stvarno? Ja sam iz Beograda. Idem prvi put na odmor posle devet godina. Vi? Otkud Beograd, poslom?“

„Ne, majka mi je odande.“

„Pričate onda srpski?“

„Naravno. Naučila sam ga kao mala.“

Odgovorila mu je svojim maternjim jezikom. Znala je da loše izgovara slovo ć, previše je tvrdo i liči na č. Ista je stvar i sa š, koje joj previše šušti, i đ i ž, koje izgovara prenaplašeno. Ona su otkrivala neumoljivi uticaj sredine u kojoj je odrasla.

„Jeste li iz Čikaga?“, pitao ju je potom.

„Negde između Čikaga i Milvokija. Bliže Milvokiju.“

„Ja sam na drugoj strani, predgrađe Klivlenda. Oprostite, nisam čuo kako se zovete?“

Svaka njegova naredna rečenica dolazila je bez predaha. Otkrivajući svoj život, ubijao je strah i vreme. Taman kada bi se ponadala da mu je ponestalo tema, on bi smislio nešto novo:

„Šta je stjuardesa ono beše rekla? U slučaju da se srušimo u okean, pojasevi za spasavanje su ispod sedišta, ili nam padaju odozgo?“